

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, Caroline Klefbom

Sammanträdesdatum
2025-08-19

FöredragningsPM
Dnr: 25RS6368

Organ
Regionstyrelsens arbetsutskott

Ansökan om ändring av föreskrifter för Stiftelsen för Alvar Petersons donation

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta

att upphäva de föreskrifter vilka Alvar Peterson förordnade om i sitt testamente (1968-01-06) som förhindrar en försäljning av de av honom donerade fastigheterna,

att ansöka om Kammarkollegiets tillstånd till åtgärden, i första hand med stöd av 6 kap. 1§ stiftelselagen (1994:1220), i andra hand 1§ permutationslagen (1972:205), samt

att ge SEB:s jurist Joel Amram, eller den han sätter i sitt ställe, rätt att företräda stiftelsen samt Region Örebro län i detta ärende samt att justera ansökan.

Sammanfattning

Stiftelsen för Alvar Petersons donation ingår i Region Örebro läns samförvaltade donationsstiftelser.

Alvar Peterson förordnande i testamente den 6 januari 1968 om en donation till Örebro läns landsting. Donationen skulle komma Radioterapin och avdelning nr 26 vid Regionsjukhuset i Örebro till godo. I donationen ingick dels skogsfastigheter med byggnader och lösöre, dels kontanter och värdepapper. De fastigheter som ingick i donationen ingår i regionens redovisning som även innehar lagfarten för fastigheterna. Samtidigt upprättas en särskild redovisning för Stiftelsen för Alvar Petersons donation. I stiftelsens redovisning ingår intäkter och kostnader hänförliga till fastigheterna.

Det har inte fullt ut kunnat utrönas vilka överväganden som legat till grund för

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, Caroline Klefbom

Sammanträdesdatum
2025-08-19

FöredragningsPM
Dnr: 25RS6368

uppdelningen mellan en stiftelse som tillgodoser det ändamål testator föreskrivit om å ena sidan och regionen som innehavare av fastigheterna å andra sidan.

Av stiftelsens redovisning framgår att fastigheten inte förmår att ge någon löpande avkastning till ändamålet. Kostnaderna för förvaltningen överstiger intäkterna. Vid händelse av avverkning av skog kommer intäkter att genereras men detta är inget som kan ske löpande. 2022 upprättades en kontrollbalansräkning för stiftelsen på grund av den ansträngda ekonomin (23RS3879).

Mot bakgrund av att fastigheterna inte ger tillräcklig avkastning för att täcka löpande kostnader samt tillgodose ändamålet behöver dessa säljas och placeras i andra tillgångar. Fastigheten är värderad till 57 miljoner kronor.

Mot bakgrund av ovan angivna förhållanden föreslås att Region Örebro fattar beslut om att ansöka om tillstånd till att upphäva de föreskrifter som testator meddelat som hindrar försäljning av den fasta egendom som anges i testamente.

Region Örebro län har avtal med SEB kring Stiftelsetjänst där möjlighet att erhålla juriststöd finns. Det föreslås att ge SEB:s jurist Joel Amram rätt att företräda stiftelsen samt Region Örebro län i detta ärende samt att justera ansökan.

Ärendebeskrivning

Region Örebro län förvaltar 49 donationsstiftelser i en samförvaltning. Stiftelsernas kapital förvaltas gemensamt via fondplaceringar hos SEB. Stiftelsen för Alvar Petersons donation innehar inget fondkapital utan äger fastigheter. Regionstyrelsen beslutade 2025-01-29 (24RS10995) att se över samtliga stiftelser och utreda vilka stiftelser som ska ingå i samförvaltningen.

Alvar Peterson förordnande i testamente den 6 januari 1968 om en donation till Örebro läns landsting, bilaga 1. Donationen skulle komma Radioterapin och avdelning nr 26 vid Regionsjukhuset i Örebro till godo. I donationen ingick dels skogsfastigheter med byggnader och lösöre, dels kontanter och värdepapper. Den 24 augusti 1973 medgav Kammarkollegiet att regionen avyttrade lösöret för att möjliggöra en uthyrning av fastigheten, bilaga 2. Enligt beslutets villkor skulle köpeskillingen fonderas och avkastningen därav användas på sätt testator föreskrivit i sitt testamente.

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, Caroline Klefbom

Sammanträdesdatum
2025-08-19

FöredragningsPM
Dnr: 25RS6368

De fastigheter som ingick i donationen ingår i regionens redovisning som även innehar lagfarten för fastigheterna. Samtidigt upprättas en särskild redovisning för Stiftelsen för Alvar Petersons donation, bilaga 3. I stiftelsens redovisning ingår intäkter och kostnader hänförliga till fastigheterna.

Det har inte fullt ut kunnat utrönas vilka överväganden som legat till grund för uppdelningen mellan en stiftelse som tillgodoser det ändamål testator föreskrivit om å ena sidan och regionen som innehavare av fastigheterna å andra sidan. Det finns inget i testamentet som antyder att donationen på något sätt skulle delas.

Mot bakgrund av den ordning som råder idag väcks frågan om Alvar Petersons donation utgör en stiftelse eller en donation med villkor. Testamentet saknar skrivningar om att en fond eller stiftelse ska bildas. Dock pekar testator ut viss egendom som ska förvaltas och vars avkastning ska tjäna angivet ändamål. Det talar i sig för att testamentets skrivningar avseende donationen ska anses utgöra ett stiftelseförordnande.

Av stiftelsens redovisning framgår att fastigheten inte förmår att ge någon löpande avkastning till ändamålet. Kostnaderna för förvaltningen överstiger intäkterna. Vid händelse av avverkning av skog kommer intäkter att genereras men detta är inget som kan ske löpande. 2022 upprättades en kontrollbalansräkning för stiftelsen på grund av den ansträngda ekonomin (23RS3879), bilaga 4.

Mot bakgrund av att fastigheterna inte ger tillräcklig avkastning för att täcka löpande kostnader samt tillgodosä ändamålet behöver dessa säljas och placeras i andra tillgångar. Fastigheten är värderad till 57 miljoner kronor, bilaga 5. Av värderingen framgår att fastigheten har ett stort värde som skulle kunna tillgodosä ändamålet om placering kunde ske i annan egendom.

Mot bakgrund av ovan angivna förhållanden föreslås att Region Örebro fattar beslut om att ansöka om tillstånd till att upphäva de föreskrifter som testator meddelat som hindrar försäljning av den fasta egendom som anges i testamentet. På grund av de oklarheter som råder kring om donationens villkor lyder under permutationslagen eller stiftelselagen fattas beslutet för att täcka bägge situationerna.

Region Örebro län har avtal med SEB kring Stiftelsetjänst där möjlighet att erhålla juriststöd finns. Det föreslås att ge SEB:s jurist Joel Amram rätt att

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, Caroline Klefbom

Sammanträdesdatum
2025-08-19

FöredragningsPM
Dnr: 25RS6368

företräda stiftelsen samt Region Örebro län i detta ärende samt att justera ansökan.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Ett av ändamålen för stiftelsen är bevilja medel till barn- och ungdomsavdelning 26, USÖ. Fastigheterna genererar idag ingen avkastning vilket innebär att stiftelsen inte kan främja sitt ändamål. Föreslaget beslut innebär att stiftelsen kommer att ha möjlighet att främja sitt ändamål då kapitalplaceringarna kommer att generera en avkastning som ska delas ut till ändamålet.

Ekonomiska konsekvenser

Den genomförda värderingen på fastigheten från 2023 har angett ett totalt värde på fastigheterna på 57 miljoner kronor. Likviden från fastighetsförsäljningen kommer att placeras i fonder. Den årliga avkastningen från placeringarna uppskattas till cirka 6 procent vilket innebär en årlig avkastning på cirka 3,4 miljoner kronor. Den löpande avkastningen ska komma ändamålet till godo.

Uppföljning

Region Örebro läns donationsstiftelser följs upp i samband med dess årsredovisning.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionstyrelsens arbetsutskott 2025-08-19, Ansökan om att ändra föreskrifter för Stiftelsen för Alvar Petersons donation

Bilaga 1 – Testamente

Bilaga 2 – Kammarkollegiets beslut 24 augusti 1973

Bilaga 3 – Årsredovisning 2024

Bilaga 4 – Kontrollbalansräkning 2022

Bilaga 5 – Värdeutlåtande 9 februari 2023

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, Caroline Klefbom

Sammanträdesdatum
2025-08-19

FöredragningsPM
Dnr: 25RS6368

Skickas till:
Regionstyrelsen